

Kolenski sklep je pogosto podvržen različnim poškodbam, tako pri psih, kot pri ljudeh, kar bi lahko potrdil marsikateri smučar, nogometaš ali drug športnik. Zelo podobno je torej tudi pri psih. Ena od najpogostejših poškodb pri psih pa je raztrganje sprednje križne kolenske vezi.

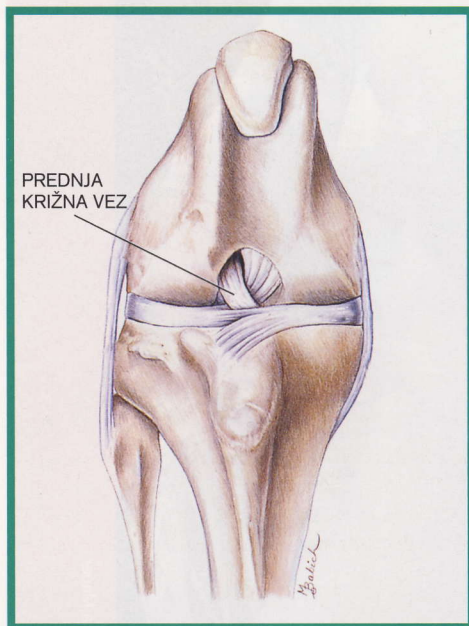
Raztrganje križne kolenske vezi

Če pogledamo anatomsko, se v kolenskemu sklepu stikajo tri kosti: stegenica, to je dolga kost, obdana s stegenjskimi mišicami in se razteza od medenice do kolenskega sklepa, golenica, ki je na predelu med kolonom in skočnim sklepom in pogačica, ki je kot nekakšna kapica nameščena na sprednji strani kolenskega sklepa. Vse te kosti v kolenski sklep povezuje več vezi. Tokrat pa bomo govorili o križnih vezeh. To sta dejansko dve vezi, ki znotraj kolenskega sklepa križno (od tod torej ime križna vez) povezujeta stegenico in golenico. Vez, ki leži bolj spredaj, se imenuje sprednja križna vez. Najpomembnejša vloga sprednje in zadnje kolenske vezi je preprečevanje končnima deloma stegenice in golenice, da bi v kolenskemu sklepu prekomerno drsela drug prek drugega.

Kadar pa se iz kakršnega koli razloga sprednja križna vez pretrga, postane kolenski sklep nestabilen. Takrat se lahko končna dela stegenice in golenice, ki sta združena v kolenskemu sklepu, prekomerno drsata druga po drugi.

Sprednja križna vez se najpogostejše pretrga, ko se pes zasuka (zavrti) na zadnjih nogah, saj takšno obračanje križno vez močno obremeni. Takšni gibi so pogosti, ko psu, denimo, zdrsne na ledu ali drugi gladki površini, ali pa se med tekom na hitro obrne, pogosto pa se sprednja križna vez raztrga tudi v prometnih nesrečah. Tudi prekomerna telesna teža povzroča obremenitev kolenskega sklepa, zato se ta poškodba pogosteje pojavlja pri debelih psih.

Znaki poškodbe. Pes, pri katerem pride do raztrganja križne vezi, bo začel nenadoma šepati. Ponavadi tudi opazimo, da prizadeto nogo drži v zraku in je ne obremeni. Kolenski sklep lahko tudi oteče. Sčasoma, če psa ne zdravimo, bo lahko začel

Kolenske vezi (Hill's Atlas of Veterinary Clinical Anatomy)

nogo znova uporabljati, vendar ponavadi šepa.

Diagnostika raztrgane križne vezi poteka z opazovanjem nenormalnih gibov, ki jih kolenski sklep zmore delati zaradi raztrgane vezi. Veterinar bo z eno roko čvrsto prijel za stegenico, z drugo roko pa golenico. Z ustreznim pritiskom bo v sklepu začutil nenormalno gibanje, ko spodnji konec stegenice drsi prek zgornjega dela golenice, kar imenujemo "gibanje predala", ker je gibanje stegenice glede na golenico podobno, kot če bi odpirali in zapirali predal v omari. Pogosto pa imajo živali zaradi poškodbe križne vezi močne bolečine, oziroma so nervozne, tako da so mišice nape-te do tolikšne mere, da preprečujejo ugotavljanje gibanje predala. Zato veterinar ob sumu na poškodbo križne vezi ponavadi uporabi pomirjevalo.

Kadar pride do popolnega pretrganja

križne vezi, je zdravljenje ponavadi kirurško. Znanih je več kirurških metod za popravilo kolenskega sklepa. Veterinar se lahko odloči za namestitev umetne vezi, lahko pa vez nadomesti s psu lastnim tkivom. Umetno ali tkivno vez pritrdi na zunanji sprednji del stegenice, drugi del pa na notranji zgornji del golenice. Pes mora po operaciji dva tedna povsem mirovati. Ponavadi se pes okoli desetega dneva po operaciji s konico prstov že dotika tal in začne minimalno obremenjevati nogo. Na tej točki je za skrbnika že precej težko zadrževati psa v mirovanju. Nadaljnjih nekaj tednov mora imeti skrbnik na sprehodu imeti psa na povodcu. Pomembno je, da upoštevamo veterinarjeva navodila.

V določenih primerih, ko operacija ni mogoča, ali pa je vez le deloma raztrgana oziroma zaradi drugih vzrokov, lahko zdravimo z določenimi pripravki. Veterinar v takih primerih predpiše nekaj tednov trajajoče mirovanje, gibanje je omejeno na hojo ali plavanje, kot pač priporoči. Po potrebi je treba psu zmanjšati telesno težo.

Če psa s pretrgano križno vezjo ne zdravimo, se ponavadi pojavi precej hudo degenerativno vnetje kolenskega sklepa. Takšen pes ponavadi poškodovano nogo razbremenjuje oziroma jo uporablja "zelo nežno", tako da je druga noga precej močnejše obremenjena. Zato ni nenavadno, da zaradi močnega obremenjevanja pride do pretrganja križne vezi tudi na drugi nogi.

Prognoza za ustrezno zdravljenje živali in ki so okrevale po veterinarjevih navodilih je ponavadi dobra. Vseeno pa se lahko zaradi različnih dejavnikov (dolžina časa med nastankom poškodbe in zdravljenjem, stopnje poškodbe in držanja veterinarjevih navodil glede mirovanja in gibanja...) kasneje v življenju pojavi degenerativno obolenje sklepa.